

VNT 1/2026 vp

**Valtioneuvoston tiedonanto eduskunnalle puoliväliriihen Garden
Helsinki -hanketta koskevasta ehdollisesta tukipäätöksestä ja Suomen
kulttuuri- ja liikuntapaikkarakentamisesta**

Valtioneuvoston tiedonanto eduskunnalle puoliväliriihen Garden Helsinki -hanketta koskevasta ehdollisesta tukipäätöksestä ja Suomen kulttuuri- ja liikuntapaikkarakentamisesta

Helsingin Töölöön suunniteltua tapahtuma-areena Garden Helsinki -hanketta on valmisteltu pitkään ensin markkinaperusteisesti ja myöhemmin valtion tukeen perustuen. Keskusteluja kaupungin, valtion ja poliittisten päättäjien kanssa on käyty hankkeen alusta lähtien. Kesällä 2024 Helsingin kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt hankkeelle tonttien myymisen esisopimuksen valtuustossa edustettuna olevien puolueiden laajalla tuella.

Hankkeen toimijat ovat hakeneet valtiolta joko suoraa tukea tai valtiontakausta vieraalle pääomalle. Hanke on toimittanut valtiovarainministeriölle vapaamuotoisen hakemuksen valtiontakauksesta syksyllä 2024. Valtiovarainministeriö on arvioinut hakemusta ja vaihtoehtoja hankkeen tukemiseksi. Valtiovarainministeriö on suhtautunut areenahankkeisiin kriittisesti ja nostanut esiin erityisesti valtiontakaukseen liittyen useita huolia. Valtiovarainministeriö ilmoitti hankkeelle kielteisestä kannasta valtiontakauksen myöntämiseen loppuvuodesta 2024.

Hallitus teki poliittisia linjauksia puoliväliriihessä 2025 talouskasvun edellytyksiä vahvistavista toimista. Kehysriihen kasvutoimenpiteet pohjautuivat pitkälti Risto Murrin työryhmän esityksiin. Tämän lisäksi hallitus linjasi myös muista kasvua ja työllisyyttä tukevista hankkeista. Rakentamisen matalasuhdanteen vuoksi hallitus pyrki löytämään hankkeita, joita voidaan suhdannetilanteen mukaisesti vauhdittaa. Puoliväliriihen linjausten tavoitteena oli saada Suomeen aikaan kasvua, työllisyyttä ja vetovoimaa.

Tässä yhteydessä hallitusohjelmassa määriteltyä investointiohjelmaa linjattiin laajennettavaksi. Kokonaisuudessaan hallituksen laajennettu investointiohjelma on kooltaan noin 4,7 miljardia euroa, jolla tuetaan muun muassa investointeja hiilestä irtaantumiseen sekä liikenneinfrastruktuurin peruskorjauksen ja kehittämisen investointeja kaikkialla Suomessa. Investointiohjelma rahoitetaan hallitusohjelman mukaisesti valtion omaisuutta hyödyntämällä, eli investoinnit eivät lisää velkaantumista tai vaadi uusia säästöjä.

Hallitus teki puoliväliriihessä poliittisen linjauksen ehdollisesta valtion tuesta Garden Helsinki -hankkeelle. Valtio varautuu ehdollisesti rahoittamaan Garden Helsinki -hankkeen monitoimiareenan ja jäähallin osuutta 10 prosentin suoralla tuella, eli 35 miljoonalla eurolla. Ehdollinen valtion tuki Garden Helsinki -hankkeen käynnistymiseksi oli yksi työllisyyttä ja kasvua tukevista investoinneista. Tuki perustui arvioituihin myönteisiin talous- ja työllisyysvaikutuksiin. Hallitus oli valmis osana kasvuun tähtääviä investointeja edistämään sitä, että Suomeen rakennetaan maailmanluokan tapahtuma-areena, jolla edistetään sekä rakennus- että tapahtuma-alan toimintaedellytyksiä.

Puoliväliriihen linjausten perusteella pääministeri Petteri Orpon hallituksen vuosien 2026-2029 julkisen talouden suunnitelmasta osana investointiohjelman laajennusta on osoitettu ehdollisena Garden Helsinki – hankkeelle 35 miljoonan euron yksittäinen valtiontuki. Valtioneuvosto teki suunnitelman hyväksymisestä päätöksen valtioneuvoston yleisistunnossa 30.4.2025. Päätöksestä tiedotettiin julkisen talouden suunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Ehdollisuuden kriteerien linjauksia ei valmisteltu puoliväliriihessä. Tukea saadakse hankkeen on täytettävä sille asetettavat ehdot ja EU-kriteerit. Ehtoja valmistelee opetus- ja kulttuuriministeriö ja valtiontukiarvioinnin tekee komissio.

Helsinki Garden -hanke on viivästynyt vuonna 2025 esitetystä aikataulusta. Hankkeen oli määrä käynnistyä tänä vuonna. Hankkeen rahoituksen ottaminen talousarvioon ja edelleen varsinaiseen notifikaatioon komissiolle edellyttää muun muassa hankkeen edelleen keskeneräisen rahoituksen selviämistä. On selvää, että tämä tarkoittaa ehdollisen valtiontukilinjauksen uudelleenarviointia.

Garden Helsinkiä vastaavat hankkeet ovat edenneet vain harvoin ilman valtiontukea. Nokia Arena -hankkeelle myönnettiin 2017 valtiontukea 18 miljoonaa euroa, joka oli noin 15 prosenttia hankkeen kustannuksista. Garden Helsingin osalta tuki-intensiteetti on hieman matalampi. Aiemmin kansallisesti merkittäviä, valtion tukea tarvitsevia hankkeita ovat olleet muun muassa Hartwall Areena (nykyisin Veikkaus Arena) ja Olympiastadionin remontti.

Isoja kansallisesti merkittäviä hankkeita ei pystytä rahoittamaan liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksista. Siksi niitä käsitellään omina erillisinä kokonaisuuksinaan. Tampereen Nokia Arenan tuet myönnettiin Veikkauksen rahapeliutuotoista. Vuonna 2022 rahapeliuotot siirrettiin valtion yleiskatteiseksi tuloksi ja avustukset budjettirahoitteisiksi.

Kivistön hanke, johon Garden Helsinkiä on julkisuudessa verrattu, oli keväällä 2025 puoliväliriihen aikaan erilaisessa tilanteessa kuin se on nyt. Hallituksella ei ollut puoliväliriihen yhteydessä Kivistön hankkeesta vastaavaa tietoa kuin Garden Helsingistä. Gardenista oli jätetty valtiolle valtiontakaushakemus, jossa käytiin hankkeen yksityiskohtia ja taloudellisia edellytyksiä. Vaikka valtiontakausta ei päädytty myöntämään, oli hallituksella nämä hakemuksen yhteydessä annetut tiedot käytettävissä.

Suomen etu on saada maahamme kansainvälisiä korkean tason urheilu- ja kulttuuritapahtumia noin 20 000 yleisökapasiteetin areenalla. Suomessa on tarve parantaa kykyä kilpailla kansainvälisen tason tapahtumista muiden Pohjoismaiden ja Baltian maiden pääkaupunkien kanssa.

Valtiolta on puuttunut selkeä ja läpinäkyvä polku tämän kokoluokan hankkeiden tukemiseen. Valtioneuvosto käynnistää selvitystyön, jonka tavoitteena on, että valtiontuen hakemiselle määritellään menettelytavat ja kriteerit. Samalla selvitetään, millainen kapasiteettitarve Suomessa on ison kokoluokan tapahtumapaikalle, millaisia vastaavia kansainvälisiä esimerkkejä Suomen lähialueilla on ja millaisia hankkeita Suomessa on parhaillaan suunnitteilla. Selvitys valmistuu keväällä 2027 ja on käytettävissä seuraavissa hallitusneuvotteluissa.